

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 205_1-1933)

Originalt emne

Socialvæsen

Socialvæsen/Socialvæsen i Almindelighed, Socialloven

Uddrag fra byrådsmødet den 13. juli 1933 - side 2

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 205_1-1933)

Indstilling fra Forsørgelsesudvalget angaaende Organisation af Socialforsorgen fra 1. Oktober d. A.

Følgende Indstilling forelaa:

"I Anledning af det ærede Byraads Skrivelse af 2den d. Md. (J. Nr. 205-1933) skal Udvalget herved fremkomme med det begærede Forslag til Organisation og Administration af Socialforsorgen i Aarhus efter Socialreformens Ikrafttræden 1. Oktober d. A.

Angaaende

Organisationen med Henviſning til Socialministeriets Cirkulære af 20. Maj d. A. foreslaas følgende:

Det nuværende Udvalg for Forsørgelsesvæsenet, der bestaar af 5 Medlemmer, og hvis Opgave som saadant jo ophører 1. Oktober, etableres indtil videre med 5 Medlemmer som "Det sociale Udvalg" i Medfør af Forsørgelseslovens § 26, og der nedsættes følgende Underudvalg (Forsorgslovens § 27);

1. Underudvalg for Forsorg, hvorunder henlægges:

Underholdsbidrags Udbetaling af det offentlige (nu henlagt under Politiets 4. Afdeling),

Bidrag til Børn al Enker eller Enkemænd samt til forældreløse Børn (henhører nu under Byraadets Udvalg for Enkebørnsunderstøttelse) i Følge Forsorgslovens Afsnit III.

Særhjælpen (Forsorgslovens Afsnit IV) Hjælp i Anledning af Fødsel, Sygehjælp, herunder fortsat Sygekassehjælp, Hjælp til kronisk Syge, Forsorg for abnorme, vanføre, blinde m. fl., Forsorg i Anledning af Tuberkulose, Kræft m. v., forskellige spredte Trangstilfælde som Lægehjælp, veneriske Patienters Behandling, Medicin, den kommunale Sygepleje, Sygehjælp i Ulykkestilfælde, Hjælp til Børn under Moderens Sygehusindlæggelse, Begravelseshjælp, Hjælp til husvilde, Hjælp i forbigaaende og uforudselige Trangstilfælde, (der er traadt i Stedet for "Kommunelaan" i det oprindelige Lovforslag).

Kommunehjælpen (Forsorgslovens Afsnit V), der er den Hjælp, som formentlig vil blive den mest omfattende, da den skal anvendes i Trangstilfælde, der ikke kan behandles som Særhjælp, eller hvor den Hjælp i det hele, der ydes efter faste Satser efter Loven, er utilstrækkelig. Den vil i det væsentlige komme til at omfatte den nuværende kommunale Hjælpekasses og det nuværende egentlige Fattigvæsens Klientel, og endelig

Fattighjælpen (Forsorgslovens Afsnit VI) der vil omfatte al selvforskyldt Trang, idet den omhandler Forsørgelse af arbejdsmodvillige, forsømmelige Forsørgere, Alkoholister, Vagabonder m. fl.

2. Underudvalget for Forsikringer,

m. v., hvorunder henlægges:

Al Kontingenthjælp i Henhold til Folkeforsikringsloven og Arbejdsløshedsloven, alle Invaliderentesager og Aldersrenten.

3. Underudvalget for Anstalterne,

hvorunder henlægges:

Forsørgelsesanstalten, De gamles Hjem, Herberget, Politandkliniken, Den offentlige Bispising, "Bispegaarden" i Stautrup, Feriekolonien, Frihaverne, Enkeboligerne og ev. senere tilkommende Anstalter som kommunalt Fødehjem o. a. - samt de to Børneoptagelseshjem Christiansgade og "Højvang", hvis Forvaltning underlægges Udvalget for Anstalter, medens Tilsyn, Affattelse af reglementariske Bestemmelser o. 1. tilkommer Børneværnet.

4. Underudvalget for Børne værnet,

hvorunder henlægges:

Alle under Forsorgslovens Afsnit II hørende Forretninger, saaledes Tilsyn med Børn, herunder det nuværende Pleje- og Børnetilsyn, forebyggende Foranstaltninger, Opdragelse og Forsørgelse af Børn udenfor deres Hjem, (jfr. Forsorgslovens § 83), ligesom Beslutninger om Børns Fjernelse træffes af dette Udvalg, for hvis Sammensætning gælder særlige Regler, der fastsættes efter Forsorgslovens § 27, Stk. 2, hvoraf fremgaar, at det skal nedsættes efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse, og at det kan tiltrædes af Kommunalbestyrelsen udenfor dets Midte valgte Personer, der maa antages at være i Besiddelse af Indsigt i Børneforsorg.

Til dette Udvalgs Sammensætning vil fremkomme særlig Indstilling.

Udvalget er enigt i, at der iøvrigt indtil videre ikke, som anvist i Forsorgslovens § 27, Stk. 2 og 3, knyttes frivillig (ulønnet) Medhjælp til den sociale Forsorg, men at dei i fornødent Omfang ansættes (fast- eller honorarlønnet) Medhjælp til Forsorgens praktiske Gennemførelse.

Udvalget foreslaar, at den nuværende Formand for Forsørgelsesudvalget, Arbejdsmand Christian Nielsen, bliver Formand for det sociale Udvalg og alle Underudvalgene med Undtagelse af Underudvalget for Børneværnet, og at der, med Hjemmel i Forsorgslovens § 27, Stk. 1, herfor tillægges ham et aarligt Honorar. Til Lønning af Formand udkræves Samtykke fra Socialministeren (Forsorgslovens § 27, Stk. 1). Man vil iøvrigt anse det for ønskeligt, at Formanden tiltræder det forberedende Arbejde, f. Eks. 1. Juli d. A., men herom henviser man til den samtidig hermed afgaaende Indstilling. Angaaende

Administrationen vil man foreslaa, at der som foreskrevet i Forsorgslovens § 28 oprettes et Socialkontor, og at der til at forestaa dette og den sociale Forsorg iøvrigt, - herunder ogsaa Folkeforsikringen - direkte under det sociale Udvalg og med Ansvar til dette, ansættes en Socialdirektør, hvortil Udvalget vil foreslaa den nuværende Forsørgelsesinspektør, N. Muller Larsen.

Under Udvalget og Socialdirektøren ansættes en Kontorchef med juridisk Uddannelse, Kontorchefen skal udføre alle juridiske Forretninger Forsorgen vedrørende, og han skal navnlig være til Medhjælp for Børneværnet.

Socialkontoret foreslaas inddelt som følger:

Der oprettes et Sekretariat, der henlægges under det samlede sociale Udvalg og forestaas

af Kontorchefen, og hvortil henføres:

Korrespondancen, Registrering, Udfærdigelse af Bidragsresolutioner og Børneværnet med Undtagelse af Kasse- og Regnskabsvæsen, jfr. iøvrigt foran.

1. Afd. : Kasse- og Regnskabsvæsenet, der ligeledes henlægges direkte under det samlede Udvalg og forestaas af en Bogholder under Socialdirektøren. Der ansættes tillige en Kasserer.

Hertil henføres:

Alle Udbetalinger efter Anvisning af Socialdirektøren, alt Regnskabsvæsen og al Statistik.

2. Afd. :Børneværnet, der forestaas af
Kontorchefen.

3. Afd. : Bidrags væsenet, (Forsorgslovens

Afsnit III), der henlægges under Underudvalget for Forsorg og forestaas af en Fuldmægtig under Socialdirektøren.

Hertil henføres:

Udbetaling af og Ekspeditioner af Sager vedrørende Underholdsbidrag til Børn, fødte iog udenfor Ægteskab, Bidrag til Børn af Enker eller Enkemænd samt forældreløse Børn.

Særhjælpen, der henlægges under Underudvalget for Forsorg og hvortil henføres alle under Forsorgslovens Afsnit IV hørende Ekspeditioner, der er specificerede i det foregaaende. (Forestaas af samme Fuld mægtig som Bidragsvæsenet).

4. Afd. : Understøttelserne: Kommunehjælpen, Fattighjælpen og Hjælpen i forbigaaende og uforudselige Trangstilfælde. Afdelingen henlægges under Underudvalget for Forsorg og forestaas af en Fuldmægtig under Socialdirektøren.

5. Afd. :Anstalternehenlægges under

Underudvalget for Anstalter, Hjem og Institutioner. Alle Anstaltsledere, saaledes Forvalteren paa "De gamles Hjem", Forvalteren paa Arbejds- og Forsørgelsesanstalten med tilhørende Sygeafdeling, Bestyreren paa "Bispegaarden" i Stautrup, Forstanderinderne paa Børneoptagelseshjemmene og Lederne af eventuelt senere tilkommende Anstalter som anført foran, har Socialdirektøren som foresat.

6. Afd. : Forsikringen, der henlægges under Underudvalget for Folkeforsikring, og hvortil henføres:

Kontingenthjælp til Sygekasser og Arbejdsløshedskasser, In validerenten, derunder Forskud og Tilskud, samt Aldersrenten. Som Leder af denne store Afdeling forestaas den nuværende Ekspeditionssekretær ved Forsørgelsesvæsenet ansat under Socialdirektøren.

Med Hensyn til Udvalgets og Underudvalgenes Omraade eller Competence foreslaar man som Hovedregel, at alle Sager, der skal forelægges for eller afgøres af højere Myndighed (Byraadet, Amtmanden, Socialministeren samt ev. Landsnævnet for Børneforsorg), forelægges det samlede Udvalg forinden Videresendeisen til de ommeldte Myndigheder, men at Underudvalgene iøvrigt selv afgør de under dem henlagte Sager, der, hvor Enighed ikke kan opnaas, dog maa forelægges for det samlede Udvalg. Det er en Selvfølge, at alle Sager, der efter udtrykkelig Bestemmelse i Loven skal afgøres af Kommunalbestyrelsen, forelægges Byraadet. Det bør bestemmes, at Kontorchefen er Sekretær for det samlede sociale Udvalg og Underudvalget for Børneværn og fører Forhandlingsprotokollen under Møderne, ligesom Socialdirektøren saavidt muligt bør være til Stede i Udvalgs- og Underudvalgsmøderne.

Vedkommende Afdelingsleder er paa samme Maade som Kontorchefen er det for det samlede Udvalg og Underudvalget for Børneværn, forpligtede til at være Sekretærer for det Underudvalg, hvorunder de hører.

Den sociale Forsorgs Administration vil kræve følgende Lokaler:

Et Udvalgsværelse, der ogsaa kan benyttes af Underudvalgene,

1 Kontor for Udvalgsformanden, 1 Kontor for Socialdirektøren,

1 do. - Kontorchefen,

1 Venteværelse til Udvalgsværelset,

1 do. for Børneværnet,

1 Ekspeditionskontor for samme,

2 Kontorlokaler for Sekretariatet,

1 Lokale for Maskinskrivning under Sekretariatet,

1 meget stort Ekspeditionskontor for Udbetalinger,

1 Venteværelse til Udbetalingskontoret,
 3 andre Lokaler for Kasse- og Regnskabsvæsenet, deraf 1 til Maskinskrivning.
 1 Kontor for Lederen af Bidragsvæsenet.
 2 Ekspeditionskontorer for Bidragsvæsenet, deraf 1 til Maskinskrivning.
 1 Kontor for Lederen af Særhjælpen,
 2 Ekspeditionskontorer for Særhjælpen, deraf 1 til Maskinskrivning.
 1 Kontor for Lederen af Understøttelsesvæsenet,
 3 Kontorlokaler til Afhøringer etc.,
 1 Kontor for Lederen af Forsikringsvæsenet,
 2 Kontorlokaler, deraf 1 til Maskinskrivning for Forsikringen,
 1 stort og
 2 mindre Kontorlokaler for Undersøgere, og endvidere
 1 Kælder eller Loftsetage til Arkiv og
 1 meget stort Venteværelse, eller ialt 33 Lokaler.

Det er dog muligt, at Antallet kan indskrænkes noget. Dette vil bero paa Størrelsen af de Lokaler, der stilles til Raadighed.

Endelig bemærker man, at den nugældende Forsørgelseslovgivning jo skal afvikles fra 1.

Oktober d. A., og at der hertil vil medgaa 7 á 8 Maaneder, hvilken Afvikling, der formentlig vil kunne foregaa i de Lokaler, hvor Forsørgelsesvæsenets Administration har til Huse paa Forsørgelsesanstalten, ogsaa vil kræve en Del Personale, der dog for Størstedelen kan antages midlertidigt."

Udgiften ved den sociale Forsorgs Kontoradministration 1932 - 33, og som den formentlig vil blive efter Forslaget, naar Socialreformen gennemføres:

1932-33. i c"lfff

•S 'C 8. 5 'S Js

ju J2ju ns

Tjenestegrad: J f "J §"

(Cx

Kr. Kr.

Forsørgelsesvæsenet. Forsørgelsesinspektøren.... 10140,00

2 Undersøgere . . . :..... 8816,00

1 Ekspeditionssekretær..... 5272,00

2 Kontorassistenter af 1. Grad 8616,00

6do. - 2."17307,00

4do. - 3."8945,92

Ekstra Kontorassistance ... 5464,38

1 Kontorbud..... 1800,00

66361,30

Politiets 4. Afdeling (Bidragsvæsen).

1 Overbetjent..... 4982,00

2 Politibetjente..... 8816,00

1 Kontorassistent..... 3408,00

17206,00

At overføre. .. 83567,30 1932-33. "3 c M 1. 2 sc

'= !s å 'l 3 å

Tjenestegrad: 3# "3^**

x (fi

Kr. Kr.

Overført. .. 83567,30

Aldersrente og Enkeunderstøttelse.

1 Undersøger..... 3908,00

1 Kontorassistent af 2 Grad 3808,00

1 do. - 3. " 2472,00

Ekstra Kontorassistance . . . 537,60

----- 10725,60

Den kommunale Hjælpekasse.

3 Undersøgere 11225,00

Fast Kontormedhjælp..... 18019,00

Midlertidig do..... 14199,00

----- 43443,00

Børnetilsynet..... 9000,00

Værgeraadskredsene 3000,00

149735,90

Efter det til Byraadet indsendte Forslag (Socialkontoret).

"

-i t*

g . 5 M

•S HL

Tjenestegrad: g=S

-3

BS

Kr.

Honorar til Formanden..... 6000,00

Socialdirektøren I. Lønklasse . 10140,00

Kontorchef..... II. " 6480,00

Bogholder..... IV. " 4932,00

Kasserer..... V. " 4408,00

At overføre... 31960,00 v"

-5 bc S. S BO

S Es

Tjenestegrad:ga§

*-3 tf K Kr.

Overført... 31960,00

Fuldmægtig v. Bidragsvæsenet V. Lønklasse 4408,00

do. ved Særhjælpen . . V."4408,00

do. ved Understøttelserne V."4408,00

Ekspeditionssekretær

ved Forsikringen .. IV."5532,00

5 Kontorassistenter

af 1. Grad VI."19240,00

6do. -2." VII."20648,00

6do. -3." IX."13632,00

4 Undersøgere..... VI."16632,00

3 Kontorelever..... 2260,00

2 Kontorbude å 1800,00 3600,00

1 Kustode..... VII Lønklasse 3408,00

130136,00

Børnetilsynet..... 9000,00

Ialt Kr. 139136,00

Ved at sammenlægge Bidragsafdelingen og Understøttelsesafdelingen (eller Særhjælpen) kan spares en Fuldmægtig. Udgiften bliver da: 139136 Kr. 00 Øre 4408 Kr. 00 Øre = 134728 Kr. 00 Øre.

"1. Oktober d. A. træder den saakaldte Socialreform, der bestaar af en Lov om offentlig Forsorg, en Folkeforsikringslov, en Ulykkesforsikringslov samt en Lov om Arbejdsløshedsforsikring, i Kraft, og denne Socialreform samler hele den sociale Forsorg under een Administration i det sociale Udvalg. I g 27 i Loven om offentlig Forsorg er det anført, at Kommunalbestyrelsen, naar den finder det paakrævet, med Socialministeriets Samtykke kan tillægge Formanden for det sociale Udvalg et Honorar, der udredes af Kommunens Kasse. Det er i samme Lovbestemmelse udtalt, at det sociale Udvalg til Behandling af de forskellige Arter af Sager kan nedsætte et Underudvalg, og at der til Administration af Børneværnet, der har afløst den tidligere Værgeraadsinstitution, skal nedsættes et særligt Underudvalg. Formanden for det sociale Udvalg skal tillige være Formand for eller Medlem af de forskellige Undervalg. Det vil efter Omfanget af de under Socialreformen hørende Sager, hvorom man henviser til hoslagte Redegørelse om Forholdene, som de er nu, og som de vil blive efter Socialreformen, være indlysende, at Formanden for det sociale Udvalg vil faa Brug for al sin Tid til Varetagelse af Formandshvervet, men det maa tillige være i høj Grad ønskeligt, at han i den Tid, der er tilbage, inden Reformen træder i Kraft, stiller sig til Raadighed for det forberedende Arbejde, der er meget stort og meget betydningsfuldt, ja formentlig ganske nødvendigt for Erhvervelsen af den Specialindsigt, Formanden ikke ret vel kan være foruden, naar han skal begynde sine Funktioner.

Udvalget vil derfor tillade sig at indstille til det ærede Byraad, al der tillægges Formanden for det sociale Udvalg et Honorar af 6000 Kr. aarlig, og at han straks stiller sig til Raadighed for det ommeldte forberedende Arbejde. Man har henvendt sig til Socialministeriet for at faa afgjort, hvorvidt der er Lovhjemmel for før 1. Oktober d. A. at yde Formanden Honorar, hvilket Ministeriet har besvaret benægtende, men Ministeren har tillige som Udvej peget paa, al der af Byraadet tillægges Formanden for det sociale Udvalg et noget større Honorar for det første Aar, netop under Hensyn til det ommeldte forberedende Arbejde.

Man indstiller derfor, at der som Vederlag for de 3 Maaneder 1. Juli til 1. Oktober ydes ham 1000 Kr."

Borgmesteren udtalte, at man kunde betragte Forhandlingen i Dag som 1. Behandling, hvorefter der kunde stilles Ændringsforslag til 2. Behandling ved et senere Møde.

C hr. Nielsen forelagde Forslaget. Det var tilsendt alle Medlemmer, som antagelig havde

sat sig ind deri, saa det var næppe nødvendigt at gaa i Enkeltheder. Selv om Loven om Socialreformen ikke var kommet, var det alligevel blevet nødvendigt at faa en Forandring af hele Forsørgelsesvæsenets Organisation med en Udvidelse baade af Lokaler og Personale. Det oprindelige Forslag fra Udvalget var noget ændret, idet man nu foreslog Betegnelserne "Socialdirektør" og "Kontorchef". Efter det oprindelige Forslag havde man tænkt sig Kontoret paa Garnisonssygehuset indrettet med 33 Lokaler, men det kunde indskrænkes til 22, idet disse saa blev større, hvorved der blev bedre Oversigt over Arbejdet. Nu blev hele den sociale Forsorg samlet paa eet Sled og skulde derved kunne administreres noget billigere, ligesom ogsaa Misbrug bedre kunde forebygges.

Administrationen skulde efter Forslaget blive ca. 15000 Kr. billigere end tidligere. Naar der var opført 6 Kontorassistenter til 17300 Kr. og paa det ny Forslag 20600 Kr., skyldtes det, at der det første Sted kun var beregnet Løn til en af Assisterterne i 3 Maaneder i Stedet for 1 Aar. Der kunde nu stilles yderligere Ændringsforslag til Sagen, men Taleren vilde henstille, at man i det store og hele vedtager det foreliggende Forslag. Det skulde helst i Orden inden ret længe, ogsaa hvor man skal indrette sig; men i alle Tilfælde vilde det jo blive nødvendigt, at man først maa indrette sig paa Forsørgelsesanstalten, muligvis det første halve Aar. Ogsaa Spørgsmaalet om kommunal Sygepleje skulde løses, og det maatte afgøres, om Kommunen skal overtage denne eller arrangere sig med Bureauer.

Holger Eriksen fandt det vanskeligt for Folk, som ikke direkte havde med dette Arbejde at gøre, at udtale sig om, hvorledes man skal praktisere den ny Sociallov; man maatte her i det væsentlige følge Udvalgets Anvisninger. Det var en Forudsætning for Loven, at den skulde betyde en Simplificering af Arbejdet, og Administrationen som Følge deraf blive billigere, og det skete forhaabentlig ogsaa i Aarhus. Den opstillede Kalkulation var vel nok noget usikker, da man ikke nøjagtig vidste, hvor stor Arbejdskraft der blev nødvendig, men efter Forslaget vilde der dog blive nogen Nedgang i Udgifterne. Den socialdemokratiske Gruppe kunde i det store og hele slutte sig til Forslaget, men maatte forbeholde sig at stille Ændringsforslag paa enkelte Omraader, f. Eks. angaaende Størrelsen af det sociale Udvalg, som man mener bør forhøjes fra 5 til 6 Medlemmer, og det 6. Mandat vilde saa tilfalde de Konservative. Endvidere agtede man at stille Ændringsforslag angaaende Formandens Løn, idet man fandt, at 4000 Kr. var mest passende.

J. Chr. Møller erkendte, at det var et meget vigtigt Udvalg, fordi al social Forsorg nu blev henlagt derunder, og Udvalget tillige arbejdede selvstændigt, idet det i mange Tilfælde gik udenom Byraadet og direkte til Socialministeriet, Særlig vilde det være en Fordel, hvis

Sagerne ikke skulde gaa gennem Amtet, ellers maatte man vist regne med en Mængde Klager til dette. Naar man fik ansat en juridisk uddannet Kontorchef, kunde man antagelig komme ind under § 50 i Loven; men det var vist meget tvivlsomt, at man faar en virkelig dygtig Jurist til en Løn efter 2. Lønklasse. Taleren skulde iøvrigt ikke komme med nogen Kritik af Forslaget; Udvalget havde sikkert nøje overtænkt det og vilde gøre sit bedste for at faa det saa godt og tillige saa billigt som muligt. Angaaende Formandens Løn, saa var det maaske en Fejl, at han var til Stede, naar dette Emne skulde drøftes. Taleren troede ikke, Arbejdet for Formanden blev saa stort som antydte i Skrivelsen fra Udvalget, idet de forskellige Underudvalg nok kunde holde Møde samme Dag, og den daglige Administration passedes jo af Embedsmændene. Men selv om ogsaa hans halve Tid skulde blive optaget, vilde et Honorar paa 4000 Kr. ikke staa i Forhold til, at f. Eks. en juridisk uddannet Kontorchef skulde have godt 6000 Kr. og være optaget hele sin Tid. Mindretallet vilde antagelig stille Ændringsforslag til dette Punkt og eventuelt ogsaa et Par andre Steder, idet der nok kunde spares enkelte Folk, naar det hele samledes paa et Sted.

Holger Eriksen vilde dog paa Forhaand henstille til de Konservative at undlade noget Ændringsforslag angaaende Formandens Honorar. Det kunde ikke sammenlignes med Gagen til Kontorchefen; en praktisk dygtig Kommunalmand var af stor Værdi, og Fabrikant Møller undervurderede vist Formandens Arbejde og den Tid, han kom til at ofre. Han skulde selvfølgelig ikke fungere som Forsørgelsesinspektør, men Møderne i de mange Udvalg vilde vist tage det meste af hans Tid, og 4000 Kr. var et beskedent Honorar for dette Arbejde. Adskillige andre Byer vilde vist ofre større Beløb hertil.

Sagen overgik til 2. Behandling.

